

Norsk fond gynnar naturgasdrift

I Norge har man kommit på ett unikt sätt att få ner kväveoxid (NO_x)-utsläppen från fartyg. I stället för att betala en NO_x-skatt betalar rederierna en lägre summa till Næringslivets NO_x-fond. Sedan kan de söka bidrag från fonden för NO_x-sänkande åtgärder på fartygen.

Det hela har bland annat lett till ett genombrott för gasfartyg. 25 fartyg som drivs med LNG, flytande naturgas, byggs med stöd från fonden och kommer att bli färdiga 2011. LNG ger upphov till cirka 90 procent mindre NO_x-utsläpp än tjockolja.

2007 infördes en NO_x-skatt i Norge. Man ville minska utsläppen av NO_x, kväveoxider, som bidrar till försurning och bildning av marknära ozon vilket är skadligt för människors hälsa och för växtligheten. Men skatten, som är på 16:14 norska kronor per kilo utsläppt NO_x, ledde inte till önskat resultat.

Gav bättre resultat

Det var då som Næringslivets NO_x-fond bildades. 14 näringslivsorganisationer anslöt sig och lovade i Miljøavtalen med Miljøverndepartementet att Norge skulle uppfylla Göteborgsprotokollet när det gäller minskade NO_x-utsläpp. Protokollet är ett internationellt avtal, där Norge förbinder sig att gå ner till 156 000 ton NO_x per år.

Det betyder en reduktion på elva procent från 2008 års nivå. Nästan 20 000 ton ska reduceras från 2008 till utgången av 2011, och man är redan uppe i 26 000 ton i beslutade åtgärder.

– Vi kommer att överuppfylla förpliktelsen, säger Tore Søliland, miljørådgivare på Næringslivets NO_x-fond.

Företag som släpper ut NO_x, till exempel rederier, kan välja om de vill betala skatten om 16:14 kronor per kilo NO_x eller om de vill ansluta sig till fonden och betala fyra kronor per kilo NO_x. Valet har varit enkelt, nästan alla rederier i Norge har anslutit sig.

Kan få bidrag till sänkning

Medlemmarna får söka pengar, 75 procent av merkostnaden för en NO_x-sänkande åtgärd, ur fonden. Många har sökt och fått bidrag för SCR (Selective Catalytic Reduction), en katalysator som är billig i förhållande till mängden minskad NO_x.

– Hälften av reduktionerna kommer att komma med SCR-anläggningar och 25 procent med motorteknisk utbyggnad, säger Tore Søliland.

Störst merkostnad ger det att bygga gasfartyg. Tore Søliland hävdar att utan fonden hade bygget av de 25 gasfartygen inte blivit av.

En annan teknik som länge funnits på lastbilar och bussar är EGR, Exhaust Gas Recirculation. Den innebär att man återför avgaser in i förbränningskam-

maren vilket sänker temperaturen och därmed NO_x-bildningen. EGR kräver inte lika mycket plats som SCR.

EGR kan minska NO_x-bildningen med 30 till 40 procent, och tekniken hade inte slagit igenom på fartyg utan NO_x-fonden, enligt Tore Søliland.

Fonden är tömd

Så många har sökt bidrag från fonden att dess 1,8 miljarder kronor nu är slut och man tvingas säga nej till sökande. Konstruktionen med NO_x-fonden är tänkt att sträcka sig fram till slutet av 2010, med en tidsgräns på att genomföra åtgärder vid slutet av 2011. Men Tore Søliland och hela NO_x-fonden hoppas på en fortsättning.

Myndigheter som Næringsdepartementet och Miljøverndepartementet är positiva, men konstruktionen innebär minskade intäkter till staten.

Av de 26 000 ton minskning av NO_x som fonden gett bidrag till, står sjöfarten för 22 000 ton.

Ett problem har varit att man inte kunnat mäta utsläpp från fartyg så bra. När man nu utvecklat mätningen visar det sig att de schabloner man använt tidigare inte stämmer. Därför har tio företag specialiserat sig på mätning på fartyg, och NO_x-utsläppen mäts nu ombord på varje fartyg där man genomför NO_x-sänkande åtgärder.

Osund konkurrens

Ett annat problem, som uppmärksammas i norsk press, är att vissa utländska fartyg varken är anslutna till fonden eller betalar skatten. Det kan leda till en snedvridning av konkurrensen.

– De flesta av kryssningsfartygen är anslutna. 2008 var det 150 handelsfartyg i norska farvatten som inte var anslutna. Men det varierar hur länge de var i Norge.

Hur många av dem som inte betalar skatten finns det inga uppgifter om. Det är upp till de norska tullmyndigheterna att kontrollera det.

Trots allt är 20 utländska rederier anslutna till NO_x-fonden, och Tore Søliland poängterar att dessa kan söka bidrag ur fonden.

**TEXT AGNETA OLOFSSON
ILLUSTRATION AAKE NYSTEDT**

Tore Søliland på Næringslivets NO_x-fond hävdar att näringslivet med råge kommer att uppfylla sin miljöförpliktelse.

